1872. IV. évfolyam. 177. szam. Szombat, szeptember 7.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni baloldali párt közlönye.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: **Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.**
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb arért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok semadatnak vissza.

Igazságügyi tárczánk.

☉) Évek során át hires Magyarország arról, hogy itt az igazságszolgáltatás sánta lábon jár.

A külföld számtalan izben világba kiabálta ezt.

S mi magyarok, kik nem valánk elfogulva intézményeink iránt annyira, hogy a roszért is sorompóba lépjünk, éreztük, hogy arczunkba szökött a vér a külföld által támasztott hirekre, melyekben, legtöbb esetben, igensok igazság rejlett.

Midőn valódi alkotmányos életünk 1848-ban folyamatnak indult, s Deák Ferencz állittatott az igazságügy élére, rendkivüli öröm fogta el lelkünket; mert reméltük, hogy felfordult jogállapotunk, megrögzött rosz állapotban szenvedő igazságszolgáltatásunk a miveltebb világ vivmányaihoz fog alkalmazkodni.

Azonban — fájdalom! — az 1848-49-iki időszak nem volt alkalmas sem igazságszolgáltatási, sem átalában belügyi érdekeink előmozditására.

Az 1849 dik év utáni időszakot pedig — tudjuk, — az önkénykormány hatalmaskodása tartotta elfoglalva; s ha történtek is az igazságszolgáltatás terén változások, azok sem lényegben, sem formában nem valának olyanok, hogy a nemzet jellemével s szokásaival megegyeztethetők lettek volna. Legfeljebb az alaki téren nyertünk némi utmutatást, melyet, alkotmányos életünkben, ha az megnyilandott — felhasználhattunk vala.

Midőn az 18 5-dik évben a közösügyes állapottal, legalább szinleg és külső alakban, nemzeti kormány alakult, azt lehete hinnünk, hogy legalább belügyeink, s kivált igazságügyünk oly előharczosra talaland az uj igazságügyminiszterben, ki a mult mulasztásait helyrehozni, s igazságügyünk érdekeit a kor és szükségkövetelte irányban kifejteni fogja.

Csalatkoztunk.

Horváth Boldizsárban hiányzott a teremtő lángész, a bátorság és a gyakorlatadta tapasztali szükségérzet. Elméleti készültsége nem vala képes kipótolni ama hiányokat.

S aki ő utána jött, Bittó, jó közlegénynél egyébnek nem volt tekinthető.

S most ime, Pauler, egy szobatudós, a ki a gyakorlat nehézségeit, bajait s ennélfogva azok orvoslása módját sem ismerheti, — lőn felhiva, hogy a tátongó zürzavart elegyengesse.

Még Horváth Boldizsár idejében legalább meg volt a remény, hogy nyerhetünk valami jót általa; habár ingadozó eljárása, ama reményt igazolatlannak, alaptalannak bizonyitotta is.

Most ime, itt állunk remény, kilátás nélkül!

Egy tehetetlennek, gyakorlatlannak ismert szobatudós fogta reszkető kezébe az igazságszolgáltatás gyeplőjét!...

Valóban a közönyösség, a tehetetlenség, a tespedés időszakát érjük, igazságszolgáltatásunk s jogéletünk viszonyai közt.

Közönséges, józan észszel megáldott gyakorló jogász számtalan találkozik az országban, ki tudna segiteni bajainkon. És oda ültetnek az igazságszolgáltatás szervezésének magas polczára egy tehetetlen embert, a kinek sem kedve, sem tapintata, sem gyakorlata nincs arra nézve, hogy égető bajainkon segitsen!

Mondhatjuk: az igazságügyi tárcza árvaságra jutott!

Az ily állapot hitelünket sem kivül, sem belül nemcsak helyre nem hozza, sőt alászállitja.

Pedig bizony nem ártana, ha hitelünkre jobban ügyelnénk!

Legelső sorban saját nemzeti és közgazdászati érdekeink követelnék ezt!

De ez érdekekre a mi minszterelnökünk érzéketlen.

Kielégiti őt a puszta pártérdek és a hatalom szomja!

— **A baloldali kör** elnökül Ghiczy Kálmánt, alelnökül pedig Várady Gábort lelkes éljenzések közt megválasztotta. — Irányi és Kállay Ödön a 48as párt részéről megjelentek a baloldali körben s felhivták a baloldalt velök egyesülésre. A baloldali kör tárgyalás alá veendi az irásban is beadott felhivást! Örvendenénk az egyesülésnek!

— **Ghiczy Kálmán** a „Hon" esti lapjában megczáfolja a „Reform" amaz alaptalan hirét, miszerint Ghiczy a baloldali körben tett inditványában a fusie érdekében működött s azt Tisza Kálmán is pártolta volna.

— **A delegatiókat** ő felsége Andrássy és Lónyay grófokhoz s Auersperg herczeghez intézett kéziratai által folyó hó 16-kára hivja össze Pestre.

— **Ő felsége** elutazása előtt az utósó hadgyakorlatokban résztvett csapatoknak az őrmestertől kezdve 5 napi ingyen zsoldot engedélyezett.

Országgyülési kép.

Régi szokás szerint a képviselőház a behivás utáni harmad napon gyült össze, még pedig ez esetben az ünnepélyes megnyitás után; mi a képviselőket felmentette attól, hogy, mint tavaly történt, a feszes diszruhában jelenjenek meg. Most kiki tetszése szerint öltözködött. Csupán Tóth miniszter öltött sarkig érő attilát, s Lónyai is némi ünnepélyes öltönyben diszlett, ajkain az örök mosolylyal. Eleinte mozdulatlanul ült karszékében, később jobbra és balra nyujtogatja kezeit, mig minisztertársai közönyösen és alig észrevéve ülnek helyeiken.

Semmisem változott. Csupán az uj szőnyegek hirdetik a háznagy buzgalmát. A karzatok tömvék; ½ 11-kor a ház megtelik, 2—300 képviselő régi helyét elfoglalja, ölelkeznek, beszélgetnek. 174 ujonnan választott képviselő is megjelent, s 174 elbukott képviselő otthon kesereg bujában. A szélsőbal első padjában Simonyi, Irányi Helfy és Madarász mogorván ülnek. Csanády is kikimagaslik. Csiky kozákképe pedig a régi haragot mutatja. De hol van Henszlmann, hol Németh Berczi, hol van Mocsonyi, a mivelt, elegans kis Mocsonyi? És — hol van Patay? Szegény Patay — szegény képviselőház! Ki fogja ezután hirdetni az ebéd idejét? A képviselőház Patayban elvesztette óramutatóját. Nem, nem lehet hogy Patay hiányoznék az országgyülésből! A buffetben, folyosóban, vagy ruhatárban meg kell találnunk Estván bácsit! — — Perse, perse, ma is itt van! Ott a karzaton, épen szemközt régi képviselői ülésével, ott ül, s valahányszor valaki ránéz, az oszlop, vagy a mellette ülő nők mögé elbuvik! Mintha ezer tüszurás volna minden szem, mely rá néz, annyira nem birja elviselni, ha nézik. Szegény Patay bácsi! Ő — a karzaton! — —

A balközép is változott. Horn, Chorin, Ivánka, Szontág hiányzanak. Csernátony sincs jelen. Tisza Kálmán lábbaja miatt nem jöhetett. De Ghiczy mély gondolkodásba elmerülve ül helyén. Azután következnek az „ingadozók". Schvárcz Gyula mathematikai pontossággal épen középen ül a jobb és bal között. Apponyi szintén itt ül, Sennyei pedig, miután helyét háromszor is elcserélte, hozzá csatlakozott. „Nem akarok az ultramontánok mellett ülni" mondá a harmadik költözésnél.

Hozzá közel diszelgett régente Krajcsik bársonysapkája. Ez is hiányzik; de helyette egy oláh pap magas zömök alakja tünik fel.

A csoportok egyre nagyobbodnak. A gyorsirók asztala körül az ujak és az ifjak gyülekeznek — Apponyi s barátja Ürményi, Forgách, Zsedényi ás Zichy. Később Sennyey is hozzájuk csatlakozik, ki kétségtelenül a ház legérdekesb alakja. Magyarország hajdani alkanczellárja Metternich alatt, s a Provisorium alatt tárnokmestere még mindig oly büszkén jár-kel, mint hajdan. Lónyay és Simonyi hozzá sietnek, Zsedényi és Pulszky el sem bocsátják többé. Leereszkedőleg köszön jobbra balra és halad tova. Most Deák Ferencz lépett be; eleinte gyengén majd lelkesedve tör ki az üdvözlő éljenkiáltás. Egyenesen haladva, Horváth püspök mellé ül; s csak innen szorit kezet ösmerőseivel. A „legifjabbakat" kiváncsian nézi; ½ tuczat képviselő, kik együttvéve nem nem éltek még 100 évet. Pulszky Ágost, a kicsiny, most nagy férfiu lett. A pelyhesek között a fiatal professor óriásnak hiszi magát, Sennyey is tovább sétálva, elhalad Deák mellett. Futólag érinti, élesen ránéz, előkelően köszön és tovább megy. A legelső, ki Deákot szivélyesen üdvözli: Ghyczy Kálmán.

Az ujak között sok érdekes alak van. Ott van Radocza, a Terézváros hőse, és Ráday a rablók kiirtója. Két journalista az irói karzatról alászállott. Csávolszky és a rőthaju Urváry képviselői minőségben diszelegnek.

Egyketted 11-kor a gyülés megkezdődött.

„Neuefreie Presse".

Egy kis paràdé-hadgyakorlat.

△) Szokásban van az minden államban, hogy ha az uralkodó valamely nevezetesebb helyiséget látogatásával szerencsésit: Márs fiai legott produkálják magukat, hogy miféle mesterfogásokat tanultak azóta, a mióta utójára mutatták be hadmüvészetüket a felség előtt.

Nálunk nagy Magyar Osztrákországban is igy szokott ez lenni, minekfolytán szerdán délelőtt ily irányzatu hadmozgadozást tüntettek föl kicsiben, a pesti első honvédzászlóalj és közös hadseregbeli katonák Pest alatt, közös hadseregbeli tábornok vezérlete alatt!

Mondják: Ő felsége e manőverrel egyátalában nem lett volna megelégedve.

Mi ezt nemcsak elhiszszük, sőt előre sejtettük.

Sejtettük pedig azért, mert azt nem tudjuk elképzelni, hogy oszrák tábornok magyar honvédségbe lelkesültséget, buzgalom érzetet önteni képes lehessen.

Százszor meg százszor igazolta a történelem, hogy a magyar, magyar vezérek alatt csodákat tesz; ellenben idegen vezérlet alatt legfeljebb géppé törpül, az eszme, a szellem nem fokozván azt az erőt, melylyel sikerrel lehet csatákat kivivni.

Hogy nagyon messze ne menjünk, martoljunk belé a közelmult történelmébe. Ott az 1859-iki olaszországi hadjárat, ott az 1866-iki katasztrofa.

A magyar fiak mind kitünő gépek voltak, megállották helyüket, de hiányzott a delej, a lelkesedés.

Ugyan kérdjük: ily kudarczok után, minő az emlitett hadjáratok katasztrofáiban mutatkozott, lehet-e a honvédségnek idegen tábornok iránt bizalma, ki nem ismeri a nemzeti szokásokat s nem tudja azt a módot, melylyel a magyar katonát nagy tettekre buzditani lehet.

Eltekintve ettől, ezuttal csak a hadmozgadozás érdemére akarunk rövid megjegyzést tenni.

E gyakorlat annyira hasonlitott a régi ilynemü harczjátékhoz, mint a tojás a tojáshoz.

Semmi ujabb vivmányt a hadtudományból a gyakorlat terén nem láttunk értékesitve; sőt ki merjük mondani, hogy e parádéjáték — nem tudjuk, irányzatosan-e, vagy esetleg — mindazoknál, amelyeket eddig láttunk — legkevesebb tapintattal volt szervezve.

A tábornok ur a honvédségnél a menelésképességet akarta bemutatni; csakhogy erre azt a szerény észrevételt teszszük, hogy azt nem ily manőveren kell kierőszakolni, hanem lassankint szoktatni hozzá a katonát; mert különben oly kudarczot vall a vezér, mint most is, hogy az erőtetett menéshez nem szokott harczfiak, széltére dőltek ki a sorból.

Ezt pedig nem számithatjuk a vezénylő parancsnok dicsőségének rovására.

Vagy talán „etwas noch nie da gewesenes"-t akart a t. tábornok ur bemutatni?

Akkor először, eszélyes dolog lett volna kisérleti szemlét tartani, hogy föl ne üljön csapataival.

Ime Poroszországban, hol kétségbevonhatlanul óriási előhaladást szemlélünk a hadászat és harczászat minden részletében, ama manőverre, melyet a császártalálkozás ünnepélyére rendeznek, pár hóval előbb előkészültek, s a jeles tábornok Blumenthal, jónak látta előleges szemlét tartani, nehogy kudarczot s szégyent valljanak a nagy hadmozgadozás alkalmával.

Ezért ajánlók valamelyik czikkünkben, hogy a honvédelmi ügyérség e minta-hadmozgadozásra néhány jeles tisztet küldjön ki tanulmányozás végett. Mert valljuk be, mi a németektől a hadtudomány terén vajmi sokat tanulhatunk.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház 3-dik ülése szept. 5-én.

Korelnök: Gubody Sándor.

Korjegyzők: gr. Keglevich Gábor, gr. Apponyi Albert, Lukács Béla, Molnár Antal.

A miniszter padokon gr. Lónyay Menyhért, Tisza Lajos, Szlávy József, Tóth Vilmos, Pauler Tivadar, Kerkapolyi Károly, később Trefort Ágoston, a ki éljenzéssel fogadtatik.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után, korelnök bejelenti a kormányban történt legközelebbi változásokat, melyek szerint az igazságügyi tárcza eddigi viselője Bittó Istvánt ő felsége kegyelmesen fölmentette s helyére az eddigi kultusminisztert, Pauler Tivadart, ennek helyére pedig Trefort Ágostont nevezte ki. (Éljenzés.)

Elnök: A mai napirenden a képviselők megbizó leveleinek beadása lévén, gr. Apponyi Albert fogja olvasni a képviselők névsorát, mig a többiek a jegyzőkönyveket átveendik.

Györffy Gyula oly kérelem miatt szólal fel, mely által a mai napirend közvetlenül érdekelve van. Teszi azt azon föltevésben, hogy a ház saját méltósága és tekintélye érdekében is őrködni fog minden egyes képviselő törvényhozói joga fölött. Ugron Gábor és Orbán Balázs még jun. 10 én az egyik 100 a másik 97 szótöbbséggel képviselőnek választatott, s a választási elnök a törvény világos rendeletének daczára a megbizó levelet ki nem adta, uj választást sem rendelt el, a közp. bizottságot sem hivta össze. Figyelemmel levén az iránt, hogy a ház most határozatot nem hozhat, inditványt nem terjeszt elő, kötelességet vélt azonban teljesiteni, midőn felszólalt oly erőszak ellen, mely által két képviselőtársa a házszabályok által mai napra előirt kötelezettsége teljesitésében akadályoztatva van. — (Élénk helyeslés.)

Deák Ferencz: Helyesen jegyzé meg az előttem szóló képviselő ur, hogy a ház addig, mig megalakulva nincs, határozatokat nem hoz, minél fogva ő sem tett inditványt. Én óhajtom és várom tőle, vagy akárkitől, ki a dolgot ismeri, hogy annak idején ezt az inditványt adja be; mert ha csakugyan oly jogtalanság, oly törvénytelenség történt: azt első kötelességünk orvosolni. (Élénk helyeslés.) És én részemről bizonyosan sohasem fogom tekinteni s hiszem, elvtársaim sem tekintik, melyik képviselő, kin jogtalanság történt, ül az egyik vagy másik oldalon; mert első és mindennek alapja az igazság. (Zajos helyeslés.)

Következik a mandatumok beadása. Deák Ferencz és Ghyczy Kálmán neveinél éljenzés·

Ghyczy Kálmán, fölkéri a korelnököt, olvastatná fel azon kérvények lajstromát, a mik némely választások érvényessége ellen beadattak. —

A következő 29 képviselő választása ellen adattak be kérvények: 1. Rázsó Lipót (Szolnokm. tasnádi ker.); 2. Bogyó Sándor (Csongrádm. szegvári k.); 3. Vojnics Barnabás (Bácsm. kornyai kerület.) 4. Maximowics Miklós (Bácsm. Zombor v.); 5. Zichy Imre gróf (Sopronm. n.-baromi k.); 6. Salamon Lajos (Fehérm. vaáli k.); 7. Pissuth István (Esztergom v.); 8. gf. Apponyi Albert (Pestm. szentendrei k.); 9. b. Keményi István (Alsó Fehérm. nagyenyedi k.); 10. Justh Kálmán (Turóczm. stubnyői k.); 11. Éder Ferencz (Kassa v.); 12. László Ferencz (Szentes v.); 13. Majtényi Dezső (Csongrádm. tepéi k.); 14. Ernuszt Sándor (Vasm. németujvári k.); 15. Kardos Kálmán (Baranyam. mohácsi k.); 17. Tavászi Endre (Pest Ferenczváros); 18. Hammersberg Jenő (Tornam. szinnyei k.); 19. Szende Béla (Krassóm. lugosi k.); 20. Pobesku Elek (Krassóm. szászkai k.); 21. Pólya József (Barsm. lévai k.); 22. Pulszky Ferencz (Gyöngyös v.); 23. Bittó Kálmán (Pozsonym. galántai k.); 24. Gullner Gyula (Pestm. abonyi k.); 25. Házmán Ferencz (Buda v. II. ker.); 26. Pauler Tivadar (Buda v. I. k.); 27. Tarnóczy Béla (Nyitram. zsámbokréti k.); Tarray Endre (Pécs. v.); 29. Wodianer Albert br. (Nyitram. Ersekujvár.)

Elnök: jelenti, hogy épen most érkezett kezeihez a horvát országgyülés átirata, melyben a magyar országgyülésre beküldött 29 követet bejelenti. Az átirat horvát nyelven levén irva, nem tudja mi lehet benne.

Várady Gábor magyarra forditását és délutáni ülésén felolvasását kivánja.

Gr. Hunyady előadja, hogy miután a horvátországgyülésnek jegyzője, a ki magyarul és horvátul egyaránt beszél, jelen van, — kéressék fel az az átirat felolvasására.

Torma képviselő felolvassa a horvátországgyülés átiratát, mely tudomásul vétetik. Ezzel az ülés bezáratik.

Magyarország kórállapota.

I.

☆ Minél inkább terjed hazánkban a germanisatio hóditása s ezzel karöltve járó ferde müvelődés; minél nagyobb vivmányait, s minél tovább ünnepelheti a közösügyes kormányhatalom: éveken át olyvást annálinkább kénytelenek vagyunk tapasztalni a haza sülyedését, népeinek elviselhetlen terhek alatti roskadozását, vagyonának kizsákmányolása mellett erkölcsi megromlását, s a jobb jövő iránti kétségbeesése miatt a legüdvösebb haladási eszmék megvetését, mint ujabb kiadásban adott önromlására tervezett eszközöket.

Mert az embereknek egymás iránti hite megrendült, mióta az 1861-ben kezdett alkotmányosdi szemfényvesztő játék üzetik; mert sok — ezelőtt tisztelt — férfiu hazaellenes tettei bizonyultakbe, kik vakmerő tettöket szép szavakba, beszédekbe burkolva, a haza népeivel elhitetni akarták annak, a hazára, mint a népekre nézve üdvös és hasznos voltát. Pedig az eredmény vész és romlás lőn.

TÁRCZA.

AZ ORSZÁGOS DALÁRÜNNEPÉLYRŐL.

— Saját tudósitónktól. —

Nagyvárad, szept. 6.

Vigan jöttünk Debreczentől. Daláraink ut közben olykor daloltak, Balázs Kálmán zenéje pedig harsogott.

Csütörtökön délben a Kassa-Debreczen felől jövő dalárokkal találkoztak a pesti vonattal érkezők. Elképzelhetni ezt az örömet és lelkesedést, mely a találkozáskor nyilvánult!

Együtt jöttünk aztán Várad felé.

Oly sokan valánk, hogy a tiszavidéki vasut kocsijaiba nem fértünk be, hanem a keleti vasuttól is kellett kölcsönözni.

Már az uton észrevettük, hogy most nagy ünnepélyre készülünk, mert nemcsak a vendéglőben fizetének (Püspök-Ladányban) sokszoros árt, hanem még a távirdánál is kettős árt követeltek.

Fizettünk s aztán sietenk tovább.

Mindig vigan utaztunk.

Végre Nagyváradra értünk. Itt temérdek nép és dalár várt reánk, sorakozva zászlók alá. A rendet tüzoltók tartották fent. Az érkezőket Stark Antal üdvözölte, szivélyesen kiemelvén, hogy a legőszintébb szives magyar vendégszeretettel lát bennünket Nagyvárad városa!

Majd kivül sorakoztunk. A dalárdák sorba állottak, és Balázs Kálmán andalitó, lelkes zenéje mellett vonultak be a városba.

Nagyszerü volt e menet. Kürtőbelől huszonnégy zászló alatt sorakoztak a dalárok; két oldalon a szebbnél szebb nők képeztek sorfalat, az ablakok szintén telve voltak gyönyörü nőkkel. Nagyvárad leggazdagabb szép nőkben. A nőegylet ablakából minden zászlóra adtak koszorut s igy haladt a legszebb nőktől éljenezve a „Fekete Sas" vendéglő elé. Itt körben állva a dalárok, a város nevében Lukács György polgármestertől melegen és lelkesen üdvözöltettek.

Aztán oszoltunk el, kiki szállására.

Este 7 órakor találkozás volt a megyeház termében, s itt Ritték Zsigmond a nagyváradi dalárda elnöke üdvözölte a dalárokat.

Azután diszelőadás tartatott a szinházban, előadták a „Sohajok hidját." Szinészeink előadását már ismertettük, hanem jellemzésül felemlitjük, hogy oly „komikus" jelenetet is vegyitettek a darabba, melyet már a debreczeni lovarkörben is megunták, pedig itt hatalmasan tapsoltak és ujráztak annak.

Szinház után ismerkedési estély volt a Sasban, mely a rosz bor mellett is kedélyesen folyt le. Toasztiroztak sokan, mindnyájan a legkedvesebben. Csak a hódmezővásárhelyi ref. lelkész Karancsi Dániel nem kerülheté el, hogy politikát ne vegyitsen beszédébe, mi itt átalános visszatetszést szült. Hanem azért lecsilapultak a kedélyek, s Balázs Kálmán huzta tovább, nőttön nőtt a lelkesedés s a jó kedv.

Igy mult el csütörtök estélye.

Ma, pénteken az ujvárosi ref. templomban tartatott meg a nagy előadás próbája, mely Erkel Ferencz szakavatott vezetése mellett a hymnuszszal nyittatott meg. E darab imaszerüen, honfiui áhitattal zendült meg a lelkesült dalárok ajkain. A darab végével „éljen a haza!" — élénk felkiáltásokban tört ki az összes dalársereg. Ezt követé Lachner Ferencz „Szövetségi dala" próbája. A szép zenei előjáték után gyönyörüség volt hallani azon magasztos, férfias méltóságos dallamot, mi e darabnak kitünő jellege. E darab próbája a legszebb reményekre jogosit. Ezután Liszt „Lelkesedés dala" próbáltatott el hasonló sikerrel. Majd felvétetett Mosonyi Mihály „Dalárok harczéneke". A darab szép és klaszszikus. De ugy látszik, hogy az összes itt megjelent dalárok e darabot legkevésbé méltányolták és tanulták be. — A próba 3—4 szeri megszakitás után mondatott végre. E végett még holnap is tartatik próba. — Végül elővétetett Huber Károly „Szabadságdala". A magyar zamat, finom izlés, mely az egész darabon átömlik, — ugy látszik, — minden egyes dalár-egyesület szeretetét és tetszését már előre is — és méltán — kiérdemelte. Maga Huber Károly vezényelt. Mintha már hónapokkal előre együtt próbálta volna e darabot az összes magyar dalárvilág, oly szépen, meglepő szabatossággal s kellő tempóban ment az egész darab. Huber a legszerencsésebb magyar kompositorok egyike, s ha szabad ez előleges próba után itélni, e darab lesz az, mely mind a közönségnek figyelmét leginkább le fogja kötni, mind a dalárok fülében még sokáig cseng, mint egy kedves emlékü éji dal. E darab közepén „a nemzetek atyjához" intézett imaszerü rész valóban megható, mintha a menydörgés volna a bassus, és a szerafok zengenék a tenort. Huber a dalároknak már is kedvencze.

Igy folyt le a nagy próba.

Próba után dalárgyülés tartatott, melyen a következő megállapodások jöttek létre:

A verseny ily rendben megy: pécsi dalárda, nagy-kállói dalkör, ungvári dalkör, kolozsvári dalkör, debreczeni dalárda, kolozsvári Hilária egylet, hódmezővásárhelyi dalkör, pesti nemzeti dalkör. Magokat bejelentették, de aztán visszaléptek az apathiniak és az aradiak.

Biráló bizottsági tagok: Erkel Ferencz, Engeszszer Mátyás, Ábrányi Kornél, Székács, Baumgarten, Hulinyi, Reményi Ede; póttagok: Inglückhoffer, Sipos Antal.

A birálók összeállitása nem talált osztatlan tetszésre.

A pesti nemzeti dalkör pályázása pedig nem méltányos, mert ezek már két év előtt is erre készültek, akkor Zimai akarta e darabot versenyre bocsátni, s a pestiek azon időben is felléptek ezzel, a Margitszigeten. Mint hallik, versenyzésük ellen óvást akarnak beadni.

Végül még valamit.

A debreczeni dalárok figyelem tárgyai lettek a városon; mindenütt tetszik a veres szalag-jelvény. Hiszen ez egy szép multra emlékeztet!

Vasárnap a debreczeni dalárok az ujvárosi ref. templomban fognak fellépni, előadnak egy egyházi karéneket.

Holnap szombaton este pedig társasvacsorát rendeznek az „Apollóban". Sokan szándékoznak őket meglátogatni.

Ma este lesz a verseny. Meglássuk, ki lesz a győztes?

Az ünnepélynek és igy a tudósitásnak is természetesen — folytatása következik.

Mert az utóbbi évtized alatt az erkölcs, a népszellem átalakult, mindenki — kevés kivétellel — a birtokába keritett módot, hivatalt és hatalmat, mint eszközt, arra használja, hogy a haza népeit kizsákmányolja, erkölcsét, hitét lerombolja.

Mert ha a tett emberét egyes feltünő esetben kérdezzük: miért követ el oly ártalmas müveletet a nép romlására? azzal menti magát, hogy az ő hite szerint az nem ártalmas, és hogy ő senkit sem kényszerit arra, hogy az ő gscháftjéhez járuljon; hogy az üzletverseny szabaddá tétetett, s azt kiki saját belátása szerint támogatja, hozzájárulásával, vagy ellene müködésével. Élnünk kell, és családot fentartani s annak jólétet szerezni, s ha lehet, e mellett még gazdaggá kell lenni! Ezt kivánja a korszellem és követeli a törvény! Ezért küzd kiki, a mint tud.

Ily felfogás és határozatnál fogva a gazdagodhatás eszközei hogy nem igen választatnak meg, sőt gyakran összetéveszteti a törvényes a törvényellenessel: a szegényebb hogy napi és családi szükségeit fedezhesse; a vagyonos hogy zsiros gscháftet csinálhasson: áruba adja lelkét, jobb meggyőződését s halad az uton, melyet lát maga előtt nagy emberek által követni. S igy sok közönséges talentomu, de sima nyelvü, s tetteit szép szavakba burkolni tudó egyén kiemelkedik; s ha nem is volt egyebe, mint nyelve és önmegtagadása, nagy vagyon és birtokszerzésre vergődik.

Azért napjainkban gscháftelni látánk a legalsó rongyszedőtől fogva minden üzletembert, hivatalnokot és nem hivatalnokot — kevés kivétellel — egész a miniszterekig, kiki az ő köréhez tartozó és nem tartozó téren.

Minden lendület, mely az utóbbi időben Magyarország iparán, kereskedésén észlelhető: bankok, takarékpénztárak alakitása, kereskedés és gyárvállalatok létesitése, gőzhajózás és vasutak hálózatai, mind oly geschäftek szüleményei, melyek által, a hazai főtámogatókon kivül, a nagyobb hasznot azon bécsi consortiumok huzzák, a melyek mást nem adtak s nem adnak hozzá, mint nevöket, melylyel sikerül nekik a vállalatokra kibocsátott részvények által a kivántató összeget beszerezni, s igy minden nagyobb vállalat hasznából az oroszlánrészt magoknak kivenni.

Ez a materialismus kora!

Mely kor ha be nem szüntettetik, vagy jobb irányba nem tereltetik, Magyarországban — egy évtized alatt a koldusok száma milliókra növekedik; ellenben Ausztria, illetőleg Bécs és népei dáriusi kincsek birtokába jutandnak.

Az enyészet szélére vezető ezen állapot láttára azon kérdés támad bennünk:

Szabad-e e sokat szenvedett, zaklatott hazát továbbra is zsákmánytárgyává tenni?

Szabad-e egyeseknek, habár miniszterek lennének is, a népektől sokszor executióval beszedett milliókat könnyelmü gschättelések által fecserélni?

És mivel a felelet: „Nem szabad!“:

Ujra azon másik kérdés támad:

Minő hasznonért adnák ujra a bécsi banknak az engedélyt arra, hogy Magyarországon önálló bankot létesitsen?

Se hasznot ki akarja zsebre rakni?

Mert oly államférfit nem lehet képzelni, a ki Magyarországra nézve hasznosnak ismerhetné egy külföldi bankárok által alakitott bank kezelését, miután tudnia kell, hogy minden üzleti jövedelem az által az országból épugy kifoly mint most.

Igy bizonyos gscháft, de nem a haza java, érdeke követeli azt. Továbbá:

Miért van az, hogy Magyarország kormánya minden adott esetben külországon keres segélyt, mig a kormányzata alatti népekkel állandóan ellenkezésbe teszi magát?

Miért nem igyekszik ugy kormányozni, hogy a haza népe tisztelettel, szeretettel csüggjön rajta és tettein; hogy az által a haza javára tett müködése érezhető, látható legyen; hogy tettein meglátszanék — a minek soha sem volna szabad hiányzani — az: „Önzetlen hazaszeretet.“?

Ha a közvélemény kifolyása volna a kormányzat: bizalommal fordulna legelsőben is saját hazafiaihoz a kormány segélyért, mint legtermészetesebb forráshoz.

De nem kellett az ilyen segély már csak azért sem, mert azt a nagy hazafi Kossuth Lajos ajánlotta azon alkalommal, melylyel a franczia kölcsön tervbe vétetett. Nem kellett, mert már akkor sem volt bizalma a kormánynak a nemzet fiaihoz, tudván, érezvén, hogy kormányzása fonalával nem volt képes a nép rokonszenvét magához bilincselni. Nem kellet talán azért sem, mert a franczia kölcsön szerzése által némelyek tárczájába csuszott ezerek és millióktól sokan elestek volna?!

— Vezérelje tehát kormányunkat önzetlenül a haza s ennek népe iránti szeretet lelke! s tetteiben ismertesse fel a közóhaj létesitése iránti törekvéseket; igyekezzék a hazát önállóságra juttatni had- és pénzügyi tekintetben; hogy a magyar hadsereg ellátása a mi pénzünkön, ne a külföldi drága és roszabb vállalatokból kerüljön, hanem itt, hazafi iparosaink által előállitva, **hazánk ez által is gyarapittatva erősbülhessen.**

Ha a haza népe meg fog győződni őszintén jót eszközlő kormánya tetteiről: nem lesz szükség külföldön keresni pénz segélyt; mint nem lesz szükség arra, hogy háboru esetén idegen ország népeivel sikertelen oltalmaztassuk hazánkat:

Mert a hazának megelégedett népe, mint egy óriás alak kél fel a haza védelmére: ugy pénz dolgában is kisegiti a hazáját tettleg szerető kormányát.

Ily szempontból indulva, ha önálló bankot akar létesiteni a kormány: ezért sem kell Pontiustól Pilátushoz bucsut járni, hanem:

Mondja ki az országgyülés a király és haza népe előtt azon elhatározott akaratát, mely szerint Magyarország immár halaszthatlan szükségét érezvén a független magyar banknak: annak létesitése iránti munkálatok készitésére kebeléből küldjön ki bizottmányt, mely a szakminiszter közremüködésével arra utasitandó, hogy munkálatát egy hó alatt terjeszsze be, s annak megvitatása után még ez évben valósittassék.

A mit a haza népei javára az országgyülés és a kormány akar: azt a népek atyja a király nem késend szentesiteni.

UJDONSÁGOK.

* **A „Tisza“** biztositó és jelzálogbank, **a lapunkban foglalt hirdetés szerint, még csak holnapután kezdendi meg a biztositási üzletágakban müködését; és már is tömegesen érkeznek az ajánlványok mindenfelől. Figyelmeztetjük az érdekletteket, hogy az intézet holnaputántól fogva elfogad mindennemü biztositást. Helyisége van a főpiaczon saját házában, mely igen szépen ki van javitva s diszesen berendezve.**

* **A protestáns** nőnöveldei igazgatónári állomás betöltése a holnap tartandó egy háztanácsülésben fog eszközöltetni. — Valakik „az igazságnak hódoló ügybarátok“ czége alatt jónak látják, Csécsi Miklós ellen azon alaptalan feltevésből kifogást tenni, mintha neki nem volna gyakorlata a nevelés terén. Ezt ő ellene, ki akármely tanszéket jól be tölthetne, s ki folyvást tanitott a szatmári nevelőintézetekben is, a ki, a mellett, tudományosan kiképzett férfiu, — csak azok hozhatják fel, a kik nem ismerik, vagy roszakarói. Szabad a választás! — Hanem mi azt hiszszük, hogy a nevezett férfiunak az, hogy ő egy derék városban Szatmáron lelkipásztor és, hogy debreczeni fi, — hátrányára épen nem lehet!

* **A n.-váradi dalárünnepélyre** vonatkozó részletek saját tudósitónktól tárczánkban vannak előadva. Figyelmeztetjük rá a t. ez. olvasókat. Valamint délutáni postánkra is, a hol a n.-váradi események folytatása olvasható.

* **Az uj választás alá eső** városi bizottmányi tagokra beadni kellett szavazatok sokkal gyérebben folytak be ma, mint az általános választás alkalmával. Az érdekeltség alászállani látszik; aminek oka az eső által feltartóztatott mezei munkával foglalkozás sürgősségében is keresendő.

* **Harmadik királyi ügyész** is neveztetett ki a debreczeni törvényszékhez, Kémery Károly személyében, ki ellen egyátalában nem lehet kifogásunk. Azonban csodáljuk, hogy az igazságügyminiszter a törvényszék többizbeli sürgetésére sem nevezi ki a hiányzó két ülnököt, kikre nagy szükség volna; a kir. ügyészek számát pedig szaporitja, holott ez nem kéretett, s alig is van rá szükség!

* **A ref. egyháztanács** folyó hó 8 án d. e. 10 órakor tartandó közgyülésre kitüzött tárgyak: nőnöveldei igazgatótanárválasztás, kamatláb fölemelése s több elmaradt tárgy.

* **Tanügyi hir.** Biztos forrásból értesültünk, hogy a főiskolai reáltanodában okt. hó első hetében ismét megfognak kezdetni az előadások, még pedig nemcsak két osztálylyal, mint a mult évben, hanem hárommal, szért, hogy a mult évben a második osztályt végeztek tanulásaikat biztosan folytathassák. Bővebben és hivatalosan e tárgyról rövid idő alatt fogunk még szólni. Reméljük, hogy az illető szüléknek ennyivel is örömet és megnyugtatást adunk. —

* **A pesti távirdai igazgatósághoz.** Boszantóvá kezd válni az a hanyagság, mely a távirdai hivatal részéről lapunk és igy az olvasó közönség iránt is tanusittatik. Szerdán délután három óra 40 perczkor adatott fel Pesten részünkre távirat, a megérkezett Debreczenbe 9 óra 38 perczkor. Tehát majd hat óráig hevert ott a pesti hivatalban! Ily eljárás mellett füstbe megy a szerkesztőség minden jó igyekezete és áldozatkészsége, melyet a közönség érdekéből tesz. Most elégnek tartottuk e körülményt jelezni, s reméljük, hogy az illető igazgatóság figyelemre méltatja jogos panaszunkat, s hasonló eljárás ellen többé nem lesz okunk felszólalni.

* **Hymen** rovatunk állandóvá kezd válni, melynek részünkről — népeink érdekéből — csak örülhetünk. Csütörtökön is Bruttmann Alajos a 8-ik dzsidásezred egyik főorvosa eljegyezte köztiszteletben álló derék polgártársunk Stenczinger Károly kedves és szellemi kincsekben gazdag leányát, Annát. Sirig tartó boldogság kövesse frigyöket!

* **Nyilatkozat.** Alulirott az ipartársulati bank elnökségére elválasztattam ugyan; mivel azonban az ezt kezdeményező Tömösvári Istvánt nem ismertem, s ő több izbeli felszólitásra sem igazolta kilétét s szakismeretét, s több oldalról nyilatkozott ellene bizalmatlanság, én sem éreztem iránta bizalmat. Ennek folytán én még f. évi auguszt. 9-én beadtam lemondásomat irásban, sőt nevemet is kihuzattam. S igy a bank irányában magamról minden felelősséget elháritok.

Mit is jónak láttam nyilvánosságra hozni. Debreczenben, 1872. szept. 7. Antal Gábor.

* **Dicsérettel** emlitjük fel a kapitányi hivatal azon intézkedését, hogy ma reggel a piaczról a megromlott dinnyéket elkoboztatta. Kuriozumból felemlitjük, hogy a kofa ellent akart szegülni a hatóságnak, hivatkozván azon ó testamentumi példabeszédre, hogy ő — polgár asszony. — Mintha ennek minden szabad volna!

* **Hatvanutczán** — valahára — megkezdték a makadamirozást; ha a munka is oly lassan foly, mint a nekikészülődés, akkor azon nem fogunk járni egyhamar.

* **Tüzesetet** jelzett ma d. e. 11 órakor a harangok szokatlan kongása, s a libautczán valóban feltünt tüzet a gyors segélynek sikerült elfojtani annyira, hogy csak egy kigyult hátulsó épület elhamvasztása után megszünt.

* **A „Debreczen“** f. évi szeptember 4-én 175. száma alatti „ujdonságok“ rovatában, a Hadház és Bökönу között tartott hadgyakorlatokról egy tudósitvány jelent meg, mely a 46 ik számu honvédzászlóaljat, a 42 ik számu honvédzászlóalj —, a hadháziakat pedig a kincstár rovására megdicséri. Ezen téves felfogás tisztázása végett kérem a tisztelt szerkesztőséget, nevezett értesitést oda módositani: miszerint a 46 ik sz. honvédzászlóalj előnye 150 gyalog és 2 szakasz huszár számtöbbségének, és a kedvezőbb terepviszonyoknak volt tulajdonitható, mert a 42-ik sz. honvédzászlóalj épen oly jó, mint a 46 ik sz. honvédzászlóalj legénysége. A gyakorlatok bevégezte utolsó napján a délutáni postával érkezett miniszteri rendelet, mely az uralgó lázbetegségek miatt az összes legénységnek naponta és fejenként ½ meszely vörös bor kiosztását engedélyezte. Ezen rendeletre vétetett meg a zészlóaljparancsnokság által a borszükséglet, és kiszállittatván a táborba, még azon este ki is osztatott. E szerint a hadháziaknak ebben semmi érdeme. — A „Tiszavidék“-ben megjelent azon állitásra, hogy a második napi gyakorlatoknál valóságos ütközet lett volna: kénytelen vagyok kijelenteni, miszerint két egymást meglopni szándékozó csapat, véletlenségből igen közelről bukkant egymásra, miért egy gyakorlati tölténynyel tett lövés, egy legényen sérülést okozott. Debreczen, 1872 évi szeptember 6. Marzsó százados.

* **Iparengedély** a mult hóban 15 adatott ki a helybeli iparhatóság által; az uj törvény életbe lépése óta összesen 146 ily engedély adatott ki.

* **Az erdőségeken** — mint illetékes helyről értesültünk — még most is pusztit a hernyó. Természetesen ily körülmények közt makktermésre nem számithatni.

* **Tanügyi jelentés.** A kassai kir. kath. férfitanitóképezdénél a jövő 1872—3 iki tanév f. é. október hó 1-sején fog szokott ünnepélyességgel megnyittatni. Felvétetnek oly éptestü növendékek, kik a 15-ik évet már meghaladták, s az anyanyelv, számvetés és földrajz ismeretében s a történelemben legalább annyi jártassággal birnak, amennyit a gymnasium, reál vagy polgári iskola négy alsóbb osztályában tanitanak. A felvétetni kivánó növendék erről vagy iskolai bizonyitványt köteles előmutatni, vagy felvételi vizsgálatnak kell magát alávetnie. A beiratás tart f. évi szeptember 27-től október 1-éjéig. A kik az intézetnél rendszeresitett ösztöndijak egyikéért, ingyenlakásért vagy egyéb pénzbeli segélyért kivánnak folyamodni, azok ebbeli kérvényeiket kellően felszerelve, és pedig az ösztöndijakért a mlts. püspök urhoz, az ingyenlakásért a helybeli theol. intézet ngys. rektorához és az egyéb pénzbeli segélyért folyamodók a „segélyző pénztári elnökség“ hez czimezve a beiratás alkalmával alulirottnál nyujtsák be. A szegényebbsorsu növendékek az intézet vagyonához képest ingyen könyvekkel és egyéb tanulási szerelvényekkel a tanév elején fognak megajándékoztatni. Kelt Kassán, 1872. évi szeptember 1 ején. Dölle Ödön. tanitóképezdei igazgató. (Beküldetett.)

* **Éjjeli csavargók** még folytonosan akadnak, annak daczára, hogy ezektől folytonosan tisztitják a várost, a mult éjjel is vagy tiz csavargót kisértek be a város házához.

* **Megbotránkozással** kell tapasztalnunk, hogy a kőmivesek még folytonosan oly apró gyermekeket alkalmaznak az épitéseknél nehéz munkákra, hogy némelyik alig járt még iskolába is. Az ottani munka pedig testileg tönkreteszi a gyermeket, szellemileg pedig — a szokásos otromba társalkodásuk által — megmételyeztetnek. Az ingyeniskoláztatás áldásos intézménye mindenkinek megnyitja az iskola ajtaját, csak őrködni kellene tehát egy kissé, hogy abban mindenki részesüljön.

* **Szüreti hir.** A Széchenyikertben mint halljuk szept. 19—20 ik napjára határoztatott a szüret megtartatása.

* **A kitáblázási engedélyek**, melyek a városi hatóságnál előfordulnak, a biharmegyei törvényszék értesitése folytán, jövőre a polgármester aláirásával eszközöltetnek.

* **Árkádiai élet.** Tegnap este Debreczen város főterén, a nagytemplom mellett egy embert valami jó madarak ki akartak fosztani. Azonban rendőrségünk megcsipte a bünösöket, s bizonyára ezek el fogják venni érdemlett büntetésöket.

Délutáni posta.

— **Nagyvárad**, szept. 7. (Saját tudósitónktól.) Az országos dalárverseny tegnap este a szinkörben megtartatott nagy közönség előtt. Kitünő volt az eredmény. A debreczeni dalárda nagy tetszést aratott, többször kihivták. A birálat hetfőn hirdettetik ki. Legjobban tetszett a pestiek előadása, azután a pécsieké, kik fizetett dalárok, s a versenydarab nehéz részeit könnyebbre változtatják. A harmadik dijra legtöbb kilátása lehet — a debreczeni dalárdának, ámdár a kolozsvári dalkör jutalmazását melléktekintetek kivánják. Jó volt az ungváriak előadása is. A nagykállóiak egészen elejtették a darabot, s legkevésbé voltak készen. Jövő dalárünnepély — a közhangulat szerint — Kolozsvárt lesz.

— Patay István — a „Gyors Posta“ szerint Nádudvaron megválasztják országgyülési képviselőnek. — Tudomásunk szerint itt Szontagh Pált és Mocsári Bélát emlegetik jelöltül. Végleges határozat még nincs.

— A hiv. lap szerint Lónyai János a beregi, Szapári Géza a zalai, Torma Károly a b.-szolnoki főispánságtól felmentettek, utóbbi helyére gr. Bethlen Sándor neveztetett ki.

— Ischl, szept. 6. Ő felsége Berlinből egyenesen ide tér vissza s 15 én Pestre utazik a delegatiók megnyitására. A császárné és a császári gyermekek október végén utaznak hosszabb ott tartózkodás végett Budára.

A „Debreczen“ eredeti

MAGÁNTÁVIRATAI.

— Nagyvárad, szept. 7. A dalártestület továbbra fenmaradása kimondatott a mai közgyülésben. Debreczen képviselői a jelen alakban fentartása ellen nyilatkoztak. A „Zenészeti lapok“ fenmaradhatásának módozatait öt tagu bizottság terjeszti elő holnap délután, még holnap délelőtt tiz órakor közgyülés tartatik.

— Berlin, szept. 6. Az oszt. császár (!) a szász koronaherczeg kiséretében ma estve ide érkezett; a fogadási terem a pályaudvarban zászlókkal, osztrákmagyar porosz és német szinekkel volt disztive. Ő felsége mellé tiszteletőrség zászlóval és kitárt zászlókkal vala rendelve. Vilmos császár, a trónörökös ledidősb fiával, valamint a herczeg is, mindnyájan osztrák egyenruhában várták ő felségét az összes jelenlevő német herczegek, fejedelmek és legnagyobb méltóságok kiséretében; a menet bevonulásakor a zene az osztrák néphymnust játszotta. Ferencz József császár s király porosz egyenruhába öltözve kiugrott a kocsiból, s a vele szembe siető Vilmos császár felé tartott, átölelte s megcsókolta Vilmost nagy lelkesedéssel: aztán ő felségeik a feldiszitett utczákon keresztül, elragadó éljenzések közt a királyi várba mentek; azután következett a bemutatás; később az orosz czár meglátogatására mentek, a mi egy negyedóráig tartott. Ferencz J. császárt s királyt Andrássy Gyula gróf kisérte magyar egyenruhában. Midőn a két császár a királyi várlakba együtt ment, az osztrák császár az orosz császárnak jobbján ült. — Ő felségeik utközben a beláthatlan néptömeg lelkes köszöntései által üdvözöltettek.

KÖZGAZDASÁG.

— **Debreczen, szept. 3.** Az idei aratás eredménye*) a földm. ipar és ker. m. kir. miniszteriumhoz beérkezett jelentések szerint az őszi magot illetőleg felette kedvezőtlen; mert az egész országból csak 304 jelentésben van jó, mig a roszat 1205 jelentés mutatja, 1562 pedig középszerüt tartalmaz. — A tavaszvetések átalában véve kedvezően ütöttek ki, mert jó 1282 jelentetett 286 rosz ellenében, mig középszerüt 1117 jelentés mutat. A kapás vetemények a gyakori esőzések következtében, — habár a májusban folytatva tartott hőség és szárazság kedvezőtlen volt is reá — teljesen kifejlett s a munkát sikerrel jutalmazónak bizonyult, mert az egész országban 902 jó termés áll 363 rosszszal szemben, mig középszerüt 1226 mutat.

Tiszántuli kerületben, mely minket közelebbről érdekel:

	jelentés jó	jelentés középsz.	jelentés rosz
őszi buza	6	85	168
őszi rozs	5	71	121
kétszeres	6	62	95
repcze	13	66	90
tavaszbuza	30	134	71
árpa	43	164	41
zab	204	52	5
kolompér	77	83	24
répa	62	76	17
tengeri	85	131	40
szőllő	23	93	96
gyümölcs	16	40	172

E kimutatás arról nyujt tájékozást, hogy habár az őszvetések eredménye kedvezőtlenül tünik is fel, ezt a tavasziak nagyrészben pótolnák a belszükségst illetőleg; de ha az aug. 12-kétől napolt jelentések óta folytonosan tartott nyomtatás és cséplés gátlására szolgáló, — más részben pedig a szőllőknek végkép megromlását, rothadását előidéző káros esőzések befolyását veszszük figyelembe, — mennyiben a fentebbi kimutatásbeli eredmények legalább is negyed részszel alább szállanak, — ugy látszik, hogy kivitelre, kereskedésbe hozható, nedvességtől ment termény a tiszántuli kerületből kevés kerülhet ki, különösen az őszi buza és rozsból, mert ezeknek már is oly magas ára van, hogy a franczia- és németországi dus aratás s abból következő lanyha vételkedők üzéreinknek azt teljesen mellőzhetőknek bizonyitják: daczára az olaszországi szük és silány termés állásának.

A mai napon piaczunkra hozott termények többnyire nedvesek voltak, s mégis magas árt követeltek az eladók: a vevők tartózkodók, s előbb csak ritkán mutatkozott száraz terménynek voltak vevői; később azonban nyomott árakon a nedvesek is elkeltek, következő áron:

Tiszta őszi buza 12—13 frt, könnyebb tavaszi buza 10.40—11.80, kétszeres 8.40—10.50, rozs 7.40—60, árpa 4.40—80, zab 2 frt 80 kr 3 ft, ó tengeri 7—8 ft, uj tengeri 5.60—6.20, csős zákja 2—2.20, zsák kolompér 1.20—40.

Szept. 7. Mai napon piaczunkra hozott terménykiállitás tavaszbuza-, árpa és uj tengerire szoritkozott, azon megjegyzéssel, hogy a keddinél 20—40 krral alább szállottak.

A tenyészmarhák behozatala ügyében. A gazdálkodó közönség érdekében hasznos szolgálatot vélünk tenni, midőn a „Gazdasági lapok“ után közöljük, hogy a földmivelés, ipar és keresk. m. kir. ministerium intézkedése folytán az allgaui tenyész marhából a felső megyék számára eszközlendő behozatalok negyedike fogván legközelebb megtörténni: erre a gazda közönség azon megjegyzéssel figyelmeztetik, hogy mindazon gazdasági egyesületek, községek vagy magánosok, kik allgaui tenyész-marhát beszerezni s azokat a fent jelzett szállitmánynyal egy időben hozatni szándékolnának, ez iránti kérdéseik és megkeresésekeikkel a szállitmány bevásárlása és behozatalára felkért szepesmegyei gazd. egyl. elnök mélt. Berzeviczy Egyed cs. és kir. kamarás urhoz Szepes Nagy Lomniczon czim alatt mielőbb forduljanak, miután nevezett már szept. 14-én a szándékolt vétel czéljából Bajorországba induland. Ez alkalom az allgaui jó tejelőnek elismert és égaljunkat az ország legtöbb vidékén eltürő szarvasmarhafaj beszerzésére kedvező, miután e vásárlás a legjobb forrásokból s a szepesmegyei gazd. egyletnek több előnyös vásárlást eszközlött fentnevezett elnöke által előnyös tapasztalatai folytán eszközöltetik; megjegyzendő, hogy a vásárlás, szállitás stb. járó mellékköltségek tetemesen alábbszállnak, ha azok nagyobb szállitmány alkalmával történnek, a költség nagyobb állatszámra oszolván fel.

A gazdaközönség tájékozása czéljából megemlittetik, hogy a bikák ára 110 ftól 150 ftig, a borjas üszőké 160—200 ftig, a borjas teheneké 170—230 ftig, a kis üszőké 90—140 ftig; s hogy a vétel, szállitás, felügyelet s egyéb mellékköltségekből egy darabra, Bajorországból egy magyarországi határ vasutállomásig hozott állatra, 40 ft körül szokott esni.

*) Jelen czikk térszüke miatt tött napon át kimaradt.

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: OLÁH KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Löfkovics József árverési intézetében folyó hó 10-kén kedden d. e. 9 órakor arany és ezüstnemüek, arany és ezüst zsebórák, fegyverek, varrógépek, olajfestmények, butorok, csizmák, férfi és női ruhanemüek, női bundák, fehérnemüek stb. fognak elárvereltetni.
463 1—

Eladó házak.
Egy nagyobb üzlet átvétele miatt két ház, ugymint csillagutczán 2683. szám alatt cserepes ház bormérésre alkalmas hely, 8 évig adómentes; továbbá péterfia-utczán 1071. szám alatt külső földével együtt örök áron eladó. Értekezhetni főpiaczon a tulajdonos
460 1—3
Weisz H. L. szabóval.

MALOMKÖVEK.
Magyar és Erdélyhonban szakértők által teljes elismerésben és kitüntetésben részesitett nagy választéku
KOVA-MALOMKÖVEK!
Alulirtak ajánlják a kapniki uj gyárban franczia módra készült
kova-malomköveiket,
melyeknek az ezen nembeli kövekkel való versenyét, sőt azok feletti kiváló előnyeit a kezünknél levő, bármely pillanatban kimutatható hiteles oklevelekben jóság és olcsóság tekintetében dicsérőleg bizonyitják: nagybányai Stolczer Károly, kolozsvári Róth János és Szaplonczai Wandem Lőrincz műmalomtulajdonos, illetőleg gőz és műmalommester urak.
Debreczenben megrendelhető Gaszner Károlynál.
Kimeritő árjegyzék kivánatra bérmentve küldetik.
Kapnik, 1872.
459 1—3 **Stark és Társai.**

Fisch K.
árverési intézetében
(Teleky- és Piacz-utcza szegletén) kedden f. hó 10-dikén délelőtt 9 órakor arany és ezüst nemüek, zsebórák, fegyverek, butorfélék, férfi és női ruhanemüek, női bundák, fehérnemüek, bőröndök stb. félék fognak elárvereltetni. — 454 1—2

Értesités.
Tisztelettel jelentem a nagyérdemü közönségnek és tiszti karnak, miszerint mai naptól fogva az egész téli idényre a
nagy erdei furdőnél
következő változások és árlejtések történtek:
Gőzfürdő csak csütörtökön és vasárnapon, minden hozzávalóval együtt 50 krajczárért, nők számára és pedig csütörtökön 11 órától 1 óráig, ugyanazon napokon a társaskocsik rendesen közlekednek, személyenként 10 krajczárért.
Kádas fürdők minden nap kaphatók, következő áron:
porczellánkád — — 40 krajczár
fakád — — 30 „
fütés — — 10 „
lepedő — — 10 „
kéztörlő — — 5 „
szappan — — 5 „
Debreczen, 1872. szeptember 4-én.
A bérlő.
452. 1—3

KÖZGAZDASÁG.

— Debreczen, szept. 3. Az idei ara-
... eredménye*) a földm. ipar és ker.
... miniszteriumhoz beérkezett jelentések
... az őszi magot illetőleg felette kedvezőt-
...mert az egész országból csak 304 jelen-
... van jó, mig a roszat 1205 jelentés mu-
...1562 pedig középszerüt tartalmaz. — A
...vetések átalában véve kedvezően ütöttek
...rt jó 1282 jelentetett 286 rosz ellenében,
...középszerüt 1117 jelentés mutat. A kapás
...nyek a gyakori esőzések következtében,
...ár a májusban folytatva tartott hőség és
...ság kedvezőtlen volt is reá — teljesen
...t s a munkát sikerrel jutalmazónak bi-
...t. mert az egész országban 902 jó ter-
...l 363 roszszal szemben, mig középszerüt
...mutat.

...Tiszántuli kerületben, mely minket kö-
...ről érdekel:

	jó	jelentés középsz.	jelentés rosz
...uza	6	85	168
...zs	5	71	121
...res	6	62	95
	13	66	90
...buza	30	134	71
	43	164	41
	204	52	5
...ér	77	83	24
	62	76	17
	85	131	40
	23	93	96
...les	16	40	172

...E kimutatás arról nyujt tájékozást, hogy ...az őszvetések eredménye kedvezőtlenül ...is fel, ezt a tavasziak nagyrészben pó... a belszükséget illetőleg; de ha az aug. ...ől napolt jelentések óta folytonosan tar...omtatás és cséplés gátlására szolgáló, — ...észben pedig a szöllőknek végkép meg...sát, rothadását előidéző káros esőzések ...isát veszszük figyelembe, — mennyiben ...ebbi kimutatásbeli eredmények legalább ...yed részszel alább szállanak, — ugy ..., hogy kivitelre, kereskedésbe hozható, ...ségtől ment termény a tiszántuli kerü... kevés kerülhet ki, különösen az őszi ...és rozsból, mert ezeknek már is oly ma...a van, hogy a franczia- és németországi ...tatás s abból következő lanyha vételke...zéreinknek azt teljesen mellőzhetőknek ...itják: daczára az olaszországi szük és ... termés állásának.

...A mai napon piaczunkra hozott termé... többnyire nedvesek voltak, s mégis ma...t követeltek az eladók: a vevők tartóz..., s előbb csak ritkán mutatkozott száraz ...nynek voltak vevői; később azonban ...ott árakon a nedvesek is elkeltek, követ...áron:

...Tiszta őszi buza 12—13 frt, könnyebb ...i buza 10.40—11.80, kétszeres 8.40— ... rozs 7.40—60, árpa 4.40—80, zab 2 frt ...3 ft. 6 tengeri 7—8 ft. uj tengeri 5.60—6.20, ...ákja 2—2.20, zsák kolompér 1.20—40.

...Szept. 7. Mai napon piaczunkra hozott ...nykiállítás tavaszbuza-, árpa és uj tenge...zoritkozott, azon megjegyzéssel, hogy a ...nél 20—40 krral alább szállottak.

...A tenyészmarhák behozatala ...ében. A gazdálkodó közönség érdekében ...os szolgálatot vélünk tenni, midőn a ...dasági lapok" után közöljük, hogy a föld..., ipar és keresk. m. kir. ministerium ...edése folytán az allgaui tenyész-marhából ...ő megyék számára eszközlendő behoza... negyedike fogván legközelebb megtör...: erre a gazda közönség azon megjegy... figyelmeztetik, hogy mindazon gazdasági ...ületek, községek vagy magánosok, kik ...i tenyész-marhát beszerezni s azokat a ...jelzett szállitmánynyal egy időben hozatni ...ekolnának, ez iránti kérdéseik és megke...eikkel a szállitmány bevásárlása és beho...ára felkért szepesmegyei gazd. egyl. elnök ... Berzeviczy Egyed cs. és kir. kamarás ... Szepes Nagy Lomniczon czim alatt mielőbb ...ljanak, miután nevezett már szept. 14-én a ...ékolt vétel czéljából Bajorországba induland. ...lkalom az allgaui jó tejelőnek elismert és ...unkat az ország legtöbb vidékén eltürő ...asmarhafaj beszerzésére kedvező, miután ...árlás a legjobb forrásokból s a szepesme...gazd. egyletnek több előnyös vásárlást ...zlött fentnevezett elnöke által előnyös ta...alatai folytán eszközöltetik; megjegyzendő, ... a vásárlás, szállitás stb. járó mellékkölt... tetemesen alábbszállnak, ha azok na... szállitmány alkalmával történnek, a ...ég nagyobb állatszámra oszolván fel.

...A gazdaközönség tájékozása czéljából ...miittetik, hogy a bikák ára 110 ftól 150 ...a borjas üszőké 160—200 ftig, a borjas ...eké 170—230 ftig, a kis üszőké 90—140 ... s hogy a vétel, szállitás, felügyelet s ... mellékköltségekből egy darabra, Bajoror...ból egy magyarországi határ vasutállomásig ...t állatra, 40 ft körül szokott esni.

*) Jelen czikk térszüke miatt tött napon ...maradt.

...s szerk. és kiadótulajdonos: OLÁH KÁROLY.

...nagy erdei furdoben
következő változások és árlejtések történtek:
Gőzfürdő csak kétszer hetenként lesz,
és pedig csütörtökön és vasárnapon, minden hoz-
závalóval együtt 30 krajczárért, nők számára
csak csütörtökön 11 órától 1 óráig, ugyanazon
napokon a társaskocsik rendesen közlekednek,
személyenként 10 krajczárért.
Kádas fürdők minden nap kaphatók,
következő áron:
porczellánkád — 40 krajczár
fakád — 30 „
fütés — 10 „
lepedő — 10 „
kéztörlő — 5 „
szappan — 5 „
Debreczen, 1872. szeptember 4-én. A bérlő.
452. 1—3

Hirdetmény.

A „TISZA BIZTOSITÓ ÉS JELZÁLOG-BANK"

DEBRECZENBEN.

Alaptőke két millió forint oszt. ért.

Van szerencsénk ezennel a n. érd. közönség tudomására juttatni, hogy a nagymélt. magyar kir. kereskedelmi miniszterium folyó évi julius 21-kén kelt 9192. sz. engedélye alapján, a **„Tisza biztositó és jelzálog-bank"** Debreczenben, **üzleti müködését folyó évi szept. 9-kén megkezdendi.**

Biztositunk **tüz és jég ellen** a lehető legjutányosabb dijak mellett.

Dijszabályaink megállapitásánál kiterjeszkedünk az életbiztositás terén ez ideig felmerült minden ágra és módozatra.

És a biztositó t. cz. közönségnek két millió ft mellett felvállalt kötelezettségeinkhez képest megkivántató biztositékot nyujtunk.

Jelzálogbanküzletünk megkezdését később lesz szerencsénk a n. érd. közönséggel tudatni.

Kelt Debreczen, 1872. szept. 5.

Tisza biztositó és jelzálogbank.

Gróf Dégenfeld Imre elnök,
Móricz Pál első alelnök, Komlóssy Imre második alelnök,

Schwarcz Bernát, Bay Bertalan, Fráter Imre,
Móricz Antal, Pusztay Lajos, Makó István.
Igazgató tanácsosok.

Szepessy Kálmán vezérigazgató. Oláh Károly jogtanácsos.

456 1—12

Árverési hirdetmény.

Mely szerint közhirré tétetik, hogy a Derecske község **kántorkorcsmáltatásjoga** folyó évi sz. Mihály napjától, jövő évi sz. György napig terjedőleg a községházánál nyilvános árverés utján f. hó 12-kén d. e. 9 órakor haszonbérbe fog adatni. A kikiáltási ár 800 frt.

Az árverési feltételek az elöljáróságnál addig is megtekinthetők.

Derecske, szept. 4. 1872.

Békési András,
főbiró.

455 1—1

Árverési hirdetés.

A t. tanács határozata folytán az alsó és felső járási s együtt 1984. h. 380 □ ölet tevő kisnyilasi, továbbá a 64. h. 1100 □ öl Papzugi és végre a 139. h. 350 □ öl Kadarcsparti földek, folyó 1872-ik évi szept. 29-től a jövő 1874. szept. 29-ig eső két évre, 4 holdas parczellákban kiszakgatva, nyilvános és a helyszinén megtartandó árverésen haszonbérbe lévén kiadandók: bérleni kivánók magok mihez tartasa végett következők tétetnek közzé: hogy

a kisnyilasi földekre nézve, a helyszinéni árverés kezdetét veendi f. évi szeptember 11-én d. e. 9 órakor, a vargautczai (Perecz) dülőnél, s folytattatni fog az ezt követő napokon, továbbá a Papzugi és Kadarcsparti földekre nézve pedig, — miután ezek nagyobb részletekben, sőt bérlők kivánatához képest egy tagban is lesznek kiadhatók, folyó évi szeptember 16-án d. e. 9 órakor a városház nagy tanácstermében fog az árverés megtartatni; mirenézve bérleni kivánók a fent kitüzött határidőkhöz képest az árverésen pontos megjelenésre ezennel hivatalosan meghivatnak.

Debreczen, 1872. augusztus 29.

Csáki Gergely mk.
tanácsnok.

450 2—3

Arverèsi hirdetés.

A margittai kir. járásbiróság részéről közhirré tétetik, miszerint vagyonbukott Hartstein Lipót ellen 32000 frt váltó tőke erejéig a csőd kiütése előtt Adler Ignácz részére váltóilag lefoglalt ingóságok közül a veszély és aránytalan költségek nélkül el nem tartható fejős bivaly, schweiczer bika és tehén, hámos lovak, jármas bivajok, ökrök, sertések, téli és tavaszi malaczok, és 10 hold tengeri vetés, — mely ingóságok becsértéke 21043 frtot tesz ki, Monos-Petri helységben nevezett alperes lakásán folyó évi szeptember hó 19-én d. e. 9 órakor a legtöbbet igérőnek készpénz fizetés mellett nyilvános árverés utján elfognak adatni.

Kelt Margittán, 1872. évi szept. 3-án.

Schenk Emil,
kir. járásbiró
mint kiküldött végrehajtó.

457. 1—3

Értesités.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek tudomására juttatni, hogy több évi birói hivataloskodásom után Debreczenben Bathyányiutcza 2559. szám alatt

ügyvédi irodámat

ismét megnyitottam, és több elsőrendü bankár házakkali régibb összeköttetésemnél fogva kölcsönzések eszközlését, ugy polgári, váltó, telekkönyvi ügyek, válóperek, hagyatéki és árvaügyek intézését elvállalom, a leggyorsabban, és legpontosabban teljesitem.

Kelt Debreczenben 1872. aug. 6-kán.

Nánássy László
ügyvéd és váltójegyző.

440 3—3

Egy tanuló kerestetik

helyben **Szabó József** széchenyi utczán levő füszerüzletében.

Árverési hirdetés.

A hadházi kir. járásbiróság által ezennel közhirré tétetik, miképpen sámsoni lakos özv. Budaházy Imréné asszony javára, az alább megnevezendő alperesek u. m. Szepesy Pál, Szücs Bálint, Szikszay Gábor, Nyiri Mihály, Szodray Mihály, Szilágyi Gábor, Szabó János, Tolvaj Sándorné, Arany János Vékony Bálint, Kancza Sándor, Tóth Istvánné, Tóth Sándor, özv. Szilágyi Istvánné = most Kolozsvári Istvánné, Bika Istvánné, Nagy Jánosné Sámson községhez tartozó közép martinka kerti birtokosoktól mint alperesektől 739 frt szőlló dézma váltság hrtralék és járulékai erejéig lefoglalt bortermés e folyó évi szept. hó 25-ik napjának d. e. 9 órakor a Sámson községhez tartozó martinka kertbe a helyszinén nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett elfogadtatni.

Mely árveréstől a netaláni igénylők tvczikk 466. §-ra való figyelmeztetéssel — jogaiknak megóvása végett értesittetvén: árverelni kivánok pedig az abbani részvételre meghivatnak.

Kir. járásbiróság Hadház, 1872. aug. 28.

Bige Sándor sk.
alj. biró.

458 1—3

Értesités.

A nyirbaktai országos vásár folyó szeptember hó 23-kán fog megtartatni.

Alispán ur engedélye folytán közzé teszik

Grósz testvérek,
bérlők.

453 1—1

Eladó szőllő.

A Sexta-kertben az erdő felől való oldalon két kapa jó karban lévő szőllő, pajtával és hozzá való edényekkel együtt eladó; értekezhetni felőle a ref. szegények ápoldájában lakó tulajdonos

Imre Tamással.

449. 2—3

A DEBRECZENI

IPAR ÉS KERESKEDELMI BANK

vesz és elad mindennemü **állampapirokat, ipartársulati részvényeket, elsőbbségi kötvényeket, szelvényeket,**

arany és ezüst pènzeket;

elad sorsjegyeket részletfizetésre:

magyar kir. nyeremény kölcsön sorsjegyeket,	évenkénti	4 huzás	200,000 frt főnyereménynyel,	6 frt havi részletfizetés mellett,	
osztrák hitel intézeti	„	4 „	200,000 frt	„ 10 frt	„ „
1864-ki Osztr. állam	„	5 „	250,000 frt	„ 7½	„ „
1860-ki 5%-es osztrák állam	„	4 „	300,000 frt	„ 8 frt	„ „
1839-ki osztrák állam	„	1 „	150,000 frt	„ 8 frt	„ „
törökbirodalmi 400 francos 3%-es	„	6 „	600,000 franc	„ 6 frt	„ „
1864-ki 100 rubeles 5%-es orosz	„	4 „	200,000 rubel	„ 10 frt	„ „
1866-ki „ „ „	„	4 „	200,000 „	„ 10 frt	„ „
Braunschweigi 20 tl.	„	4 „	30,000 tl. „	„ 4 frt	„ „

Az Igazgatóság.

5 0—9

A világhirü

„THE LITTLE WANZER"

kettős tüzött öltésü varrógép

főraktára Debreczen és vidékére

Szathmáry testvérek

divat s nőiruhakészitési termében Széchenyi utczán.

Alólirtak tisztelettel ajánlják a Little Wanzer kettős tüzött öltésü varrógép raktárukat a n. é. közönség becses figyelmébe.

Ezen gépek láb és kézzeli hajtásra vannak berendezve, egyszerü szerkezetök és kitünő minőségük végett a londoni, párisi, Amerikában a montreali, Ausztraliában a Sidney stb. gépkiállitásokon a legelső dijakkal jutalmaztattak egyszerü szerkezetöknél fogva ezen gépezetökkel való varrás minden személyes utasitás nélkül eltanulható s velök mind azon munkákat lehet elő állitani, melyek eddig bárminemü varrógépek által lettek létre hozva, ugy mint szegés, zsinórzás, ránczozás, befoglalás, tüzés, boritott varrás, zsinór-bevarrás, szalag felvarrás, stb különben ingyenoktatással is szivesen állunk tisztelt vevőink rendelkezésére.

Különösen ajánljuk a fent nevezett gépeket családi használatra, mivel ezekkel a legvékonyabb kelmét ép ugy mint a legtömöttebb posztót vagy bőrt, a nélkül, hogy a gépen bármily változtatás történnék, lehet varrni, hordozhatósága, a gépnek megbecsülhetlen előnyt nyujt. — 74. —

Egy ily gépnek ára csak 48 frt.

Gazdag férfi-ruha-raktár

Debreczenben, főpiacz Sinay-féleház Tornay mellett.

Van szerencsénk a nagyérd. közönségnek jelenteni, hogy Debreczenben már évek óta virágzásnak s jó hirnek örvendő

Férfi és gyermek-ruha-raktárunkat

a tavaszi idényre oly gazdagon láttuk el, hogy az ugy az árak jutányossága, mint a divatos szabás és kitünő minőség tekintetében, bátran felveszi a versenyt bármely e nemü üzlettel.

Azon helyzetben vagyunk, hogy a legkényesebb izlést teljesen kielégithetjük. Számos látogatást kérünk

Deuts Adolf és Testvére.
Pesten és Debreczenben.

58 —

Vendéglő

és

bormérő helyiség

a vásártéren a Marjalaky örökösök házánál kiadó s minden órán átvehető. Értekezhetni a tulajdonosokkal.

441 3—3

Kiadó lak

Széchenyi-utczán 1805. sz. alatt egy magános festett szoba és egy nagy pincze, minden órán bérbeadandó. Értekezhetni az ott lakó házmesterrel. —

442 3—4

VERES LÁSZLÓ,

Arany, ezüst és ékszerész Debreczenben,

Ajánlja ujonnan berendezett, arany, ezüst és ékszer üzletét a legjutányosabb ár mellett.

Ugyszinte ajándékul alkalmas tárgyak nagy választékban haphatók. — Minden ócska arany- és ezüstféléket a lehető legmagasabb árban megveszek és becserélek.

Különösen figyelmébe ajánlom az uraságoknak következő czikkeimet: **Arany gyürük**: 18 karátos aranyból, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 frttól egész 100 ftig. **Legujabb divatszerinti függők**: 18 karátos aranyból 2—20 ftig. **Igen szép Broche garniturák**: 16, 17, 18, 19, 20, 24, 26, 28, 30, 40 ftig. **Karékek**: 18 karátos aranyból, 10, 15 17, 20, 30, 35, 40, 45, 50, 60—65 ftig. **Női nyakékek**: igen diszes alakokban, 15, 16, 18, 20—30 ftig. **Medaillonok**: 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13 ftig **Férfi óraláncok**: 13 próbás ezüstből, 3, 4. 5, 6, 7, 8, 9 ftig. 18 karátos aranyból 20, 30, 35, 40, 50, 60 ftig. **Női brochetük**: 7, 8, 9, 10, 11, 12 13, 14, 15 ftig. **Férfi inggombok**: párja 4, 5, 6, 7, 8 ftig. **Arany keresztek**, 18 karátos aranyból, 2 frt. 50 krtól 3, 4, 5, 6 ftig.

Továbbá, minden itt elő nem sorolt czikkekkel, ugy helyben, mint vidékre, megrendelés utján, jutányos árért szolgálandok, — s mint szintén mindenféle **ékszerek javitását** és **tisztitását** a legrövidebb idő alatt teljesitem.

Üzlet-helyiségem főpiacz, **Szikszay József** ur házában **Rickl József** ur füszerkereskedésével átellenben.

425 4—20

Uj találmányok egyedüli raktára Ausztriában.

T. cz. vidéki vevőim megelégedésére elegendőkép bizonyit azok száma postaiki mutatás szerint; 1869. évben 19,000, 1870. évben 24,800 postai küldemények, melyeket alolirott eszközölt — s mely számot még egy itteni kereskedőház sem érte el.

Figyelmeztetés. Az általam kereskedelmi czikkül használt **Pompadour-pasta**, mely igen rövid idő alatt kitünősége végett máris közelismeréssel fogadtatott, egy idő óta több kereskedőházak által utánoztatik, a t. cz. közönségnek tehát tudomásul adom, hogy az egyedül valódi eredeti arczpasta csak az alóljegyzett raktárban kapható. Ezen pasta az arczon mutatkozó mindennemü pörsenések, böratkák, szeplők, májfoltok eltávolitására, egyszóval a börszin fentartására és szépitésére szolgál. Egy köcsög 1.50 kr.

Semmi sem lehetetlen. Ki hitte volna ezelőtt, hogy még olyasmi is feltaláltatni fog, minek segitségével majd a szemet is lehet kimélni a czérnának tübe öltésénél; egy ilyen egyszerü, elmés eszköz segitségével sikerült, hogy gyengült szemmel még alkonyatkor is a legvékonyabb tübe minden erőltetés nélkül a czérnát be lehet füzni, és ára egy ily gepecskének használati utasitással együtt csak 25 kr kisebbféle 4 kr.

Brillantin-por, egy uj, sikerült, vegytanilag készitett témtartalmu por, mely elnevezésének tökéletesen megfelel. Egy piszkos, elavult vagy ki nem vehető szennyfoltokkal biró nemes vagy közönséges érczből készült tárgy e porral csak könnyüden csiszoltatván, ismét visszanyeri eredeti fényét; e por ilyes tárgyakat meglepő gyorsan tisztit és poliroz. Egy katulya használati utasitással együtt 25 krajczár.

Csiszoló (Politur) vegyülék. Egy igen becses háziszer, melylyel mindenki elavult s fényvesztett butorait csekély fáradsággal maga ismét fényesitheti. Egy üvegcse, elegendő egy szoba butorzatára ára 60 kr.

Ezüst csiszoló golyók, kitünő szer elvakolt érczárgyak ujitására s fényesitésére: nélkülözhetlen arany- és ezüstmüveseknek. Egy db ára 5 kr.

Az ezüstözö-por, sokszor kitünő szolgálatot tesz, evvel mindenféle érczneműt néhány percz alatt tartósan meglehet ezüstözni, s ezüstözött tárgyakra nézve, melyek szint változtattak, különösen ajánlható. Pakfongtárgyak ezüsthöz hasonlóvá változtathatók. Egy csomag ára 25 kr.

Minden órák szabályozója a jól szabályozott tájtüvel ellátott napóra, ez mindenkinek ajánlható, mivel ezen mindenesetre biztos óra után legjobban lehet a gépezeti órákat igazitani. Egy db 25 kr.

Amerikában patentirozott védlakatok, kitünő szervezettel, biztosak betörés ellen. Egy db kisebbféle 30, 40, 50 kr, nagyobb 70. 90 kr 1 ft, nagyok két kulcsra 1 ft, utazó táskákra való 25, 40, 50 kr.

Kitünő kaucsukkal kevert lakmáz-csizmakenőcs, a bőr jó karbantartására. Egy doboz (1 font) 30 kr.

A lábakat szárazon tartani mindenkinek ajánlható, mert ez az egészségnek hasznos. A Metzger-féle kitünő bőrcsinozat használata által a lábbeli puhasága s vizmentessége fentartatik, olyannyira, hogy a leghoszabb ideig tartó hordás után is a viz át nem hathat s igy a czél tökéletesen eléretik. Egy üvegcse 60 kr.

Nagy előnynyel bir az **uj gép-irón**, nem szükség eat mindig hegyezni, s törés ellen biztositott, egy dbfában 10 kr, csontban 15 kr, tolltartóval és késsel 30 kr, — egy telt tokban előleg, elegendő 3 hóra 10 kr, egy drb vakarómézga (Union Radirgummi) tentát v. irónt kivenni 5 kr.

Tyukszem-gyürük angora gyapjuból, 12 db 25 kr.

Mosópor, hogy a fehérnemü hófehér szint kapjon. E por használata által időmunka és pénz takarittatik meg, de legnagyobb előnye az, hogy a fehérnemü jobban kiméltetik, mint a közönséges mosásnál. Egy fontos csomag 20 kr.

Varázstinta, használható komoly és tréfásdolgokra. Egy e tintával irott levél a legélesebb látásu szemnek is titok marad, csak az tudja olvasni, ki az ehez szükséges utasitással bir. Egy üveg 20 kr.

Igen alkalmasak a **nadrágvédők**, melyek a nadrágot rosz időben a bepiszkolás ellen megvédik, párja 5 kr.

Legujabb rozsdapor, biztositott szer a rozsdafoltok eltávolitására vászonból, selyemből és más kelméből, szintugy vas- és aczél-eszközről. Egy csomag 35 kr.

Angol börlakk, mely által mindenféle bőr puhaságot és lakkfényt nyer. Egy kis üvegcse 35 kr. nagy üveg 45 kr.

Folyadék-enyv. Nélkülözhetlen minden háztartásban, mert az ember ezzel a sok különféle, minden házba előforduló javitásokat maga eszközölheti. Ezen enyv évekig fentartható s hidegen használható. Egy nagy üveggel 20 kr.

Szagtalan vizmentes ágybetétek, az ágynak gyermekeknél, betegeknél s gyermekágyasoknál előforduló elnedvesedésének elháritására. Egy db 90 kr, 1 ft 30 kr 1 ft 50 kr 1 ft 70 kr.

Cs. k. sz. **szappanfü zsirröpleg**, (Saponin-Fett-Aether) nehány másodperc alatt eltávolitja mindennemü kelméből kivétel nélkül akármiféle foltokat. E legujabb találmány minden e féle gyártmányt felülmul, minthogy a lenfinomabb szint sem rontja s azonnal száraz, szagtalan lesz. Keztyütisztitáshoz is ajánlható. Egy üveg használati utasitással együtt 40 kr.

Közönséges párizsi ragasz üveg, porczellán, kő, tajt, fa stb gyors s tartós összeforrasztására, ugy hogy az elválhatlan lesz, szintugy különféle tárgyak összeil esztésére. Pél. fát ércczel, üveget porczellánnal stb. ugy hogy mint egy test tünik fel. Egy csomag e nélkülözhetlen szerből csak 10 kr. — Ugyan e ragasz folyadékban, igen böséges, egy üveg 30 krajczár.

Villanyos fogkefék, melyekkel a fogakat fogposta vagy más gyógyszer nélkül (csak tiszta vizzel) tisztan, fehéren, büz nélkül és tökéletes egészségben fenn lehet tartani. Hogy e hasznos eszközből minél többet lehessen forgalomba hozni, ára darabonkint csak 60 kr.

Levél bélyegjegyek, melyek kényelmes használhatásuk, olcsóságuk és biztos zárásuk folytán az osztálynál több előnyü el birnak s jobbak mint a pecsétviasz. Lefinomabb minőségben, kivánat szerinti felirattal, czimerrel, névvel vagy névelővel, 500 db 1 frt 30 kr, 1000 db 1 frt 60 kr.

≡ A hajat frisseségben fenntartani és szőke vagy ősz hajat sötét szinre festeni, legjobb szer a **dióolaj**; mindenféle vegytani készitmény ártalmas. Ezennel tudatom a t. cz. közönséggel, hogy friss. kétszertisztitott valódi **dióolajat** raktáron tartok. Egy kis üvegcse 25 kr, nagy 45 krajczár.

Uj balhafogógék darabja 20 kr.

Szabályzó tollak, minden kézhez s minden papirhoz igazithatók, ugy hogy egy és ugyanazon tollal a legfinomabb szépirászatot, mint a legdurvább irást is eszközölhetni. 12 db 24 kr.

Legf. helyről patentirozott méreg egerek, patkányok, hörcsögök és vakandok kiirtására. Jótállás mellett árusittatik. Egy nagy bádogszelencze 1 forint.

A tyukszemnek 8 nap alatti gyökeres kiirtására szolgáló szer, ezen ujan feltalált tulhalad minden eddigit, azért jótállás mellett árusittatik. Egy doboz használati utasitással együtt 40 kr.

Ausztriában egyedüli raktára a hamisitatlan **Arnika (kappanör) olajnak**, mely csodahatással bir mindenféle fejbaj eltávolitására, a fejbőr a izek erősitésére, s ennek folytán a haj meglepőleg gyors növesztésének elősegitésére még kopasz helyeken is; hátráltatja a pikkelyek képződését is. Orvosszerül használható surlódások ficzamodások, iránlatások. rheuma, égetés által okozott sebek stb. gyógyitására. Közelebbi értesitést tartalmaz a hozzá csatolt leirás. Egy üveg 1 frt.

Börpaszta kaucsukkal, ez a bört elpusztithatatlanná teszi, különösen ajánlható lószerszámra s b. Egy bádogszelencze vel 6 kr

Legjava beretva paszta. E paszta a beretva köszörülését feleslegessé teszi. Egy doboz ára 25 kr.

Nélkülözhetlen minden háztartásban az **uj patentir köszörülő**, melylyel könnyüden és legkisebb fáradsággal mindenféle metszert, olló, kést, egy perc alatt meg lehet köszörülni. Egy darab 35 kr.

Bécsi legjobb folttisztitó viz, egy üveg 10 kr.

Enorivoir tüstént kiveszi a friss tintafoltot minden fajta kelméből. Egy üveg 125 kr.

Minden láttatlan láthatóvá lesz az **uj zseb-görcsö** segitségével mely minden tárgyat 10—20—30—100 szor nagyit ugy hogy a tiszta ivóvizben létező állatocskákat is tisztán szemlélhetni, s e görcsök igen sokfélekép használhatók. Példul liszt, gabra, hüvelyesek, füszer vaszon bevásárlásánál, vegybonczásnál, természetvizsgálatnál stb. Egy db. 40. 60. 80 kr. 1 ft. 1 ft 20 kr. 1 ft 50 kr.

Mindenuemü rovart kiirthatni az ujonnan feltalált rovarirtó esenttel. Ennek tulajdonsága, hogy a rovart nemcsak kiirtja, de tojásait is megsemmisiti; használható poloska, moly, kullancs, pinczebogár ellen. Egy üveg 30 kr

Czélszerü dugaszoló gép. Ezzel az üveget gyorsan és légmentesen el lehet dugaszolni. Egy db 50 kr 1 legfinomabb gyártmány 1 ft 20 kr

Angol dugaszhuzó gép emeltyüvel. Ennek segitségével minden erőltetés nélkül egy gyermek is kihuzhatja a legerősebben ülő dugaszt. 1 darab egy forint.

Esököpeny vizmentes rongálhatlan kelméből, varrás nélkül angol gyártmány. E köpenyek a legkellemesebb időben is hordhatók, minthogy mindkét felén szép felöltőkhöz hasonlitanak. Egy db 43 hüvely hosszu 10 ft 50 kr. minden további 2 hüvelyk 1 tal több. E gyártmány nem belföldinek tartandó.

Hogy a csalásra számitó hasonló aláirások enyimeknek ne tartassanak, kérem a rendelvényeket pontosan igy czimezni: Friedmann A., Bécs Praterstrasse 26. Minden nem tetsző tárgy a t. cz. vevőktől visszafogadtatik, vagy pedig mással kicseréltetik, mi a legszilárdabb hitelesség jele.

INTÉS. Mintán a fent elősorolt tárgyak hamisitványban is fordulnak elő, figyelmeztetem tehát a t. cz. közönséget, hogy azok csak az alólirt raktárban valódiak.

Minden a raktárban található árutárgyakról szóló árjegyzékek ingyen küldetnek

Egyszersmind figyelmeztetem a t. cz. vidékieket üzletem bizományi osztályára; ez egyetlen a maga nemében, hol a legkisebb megbizás szintugy mint a legnagyobb, minden szakmában egyenlően, gyorsan és pontosan eszközöltetik. Számos megbizásokra ajánlja magát

323. 4—12

az első osztrák bizományi üzlet:

FRIEDMAMN A. Bécsben Praterstrasse 26.

Tökéletes oktatás dij nélkül.

Árjegyzék

KLIMO és HOLVAY

amerikai varrógépek

főraktárából

Debreczenben a Scheerház alatt a „Biká“-val szemben.

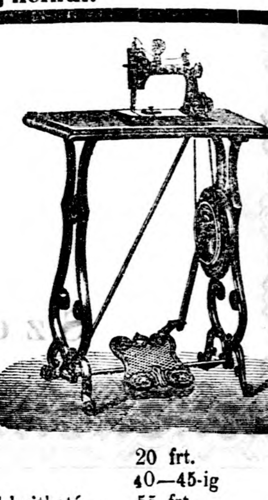

1 darab	Wilcox és Gybbs, kézi varrógép	20 frt.
1 „	Linkoln, kettős tüzésü kézi varrógép	40—45-ig
1 „	„ „ „ asztallal, lábbal hajtható	55 frt,
1 „	Weehler és Wilsonféle, kézi varrógép, elegáns Chatoullban, a legujabb és legczélszerübb kiállitásban	50 „
1 „	Weehler és Wilsonféle nagy varrógép 1 szám	60 „
1 „	„ „ „ 2 „	70 „
1 „	„ „ „ félszekrénynyel 3 „	85 „
1 „	„ „ félszekrénynyel ezüstölve 4 „	100 „
1 „	„ „ egész szekrénynyel 5 „	110—120-ig
1 „	„ „ Cabinet és Salon gépek 6. 7. 8. 9. szám a legelegánsabb kiállitásban	130—250-ig
1 „	Howe féle 1. sz. 90 ft. 2. sz. 110 ft. 3. sz.	125 frt.
1 „	Grover és Bakerféle nagy varrógép	90—120 ig
1 „	Wilsonféle nagy varrógép	100—140-ig
1 „	Circulaire elastique „ „	180 frt —
1 „	fa mangorlógép „ „	25 frt —
1 „	amerikai vas mangorlógép „	65 frt —

Selyem, Cachemir, szőr, törökperkál és kárton paplanok, ugy szinte matráczok a legnagyobb választásban.

A t. cz. közönség becses pártfogásába magunkat ajánljuk és számos látogatását kérjük.

Mély tisztelettel

Klimó és Holvay

az Amerikában „Wilson Sewing Machine Company“-nak New-York és Clevelandból egyedüli képviselője Debreczenben.

118

Tökéletes oktatás dij nélkül.

Papirok, látogatójegyek, pecsétek és más iróeszközök

Mind a legfinomabb minőségben, következő potom áron.

A ház jelszava: „Olcsó áru is jó lehet.“

Franczia levélpapirok, minden kivánt név vagy korona ingyen nyomatásával:

100 db 8 rétben fin. fehér 45 kr, angol reczézett v. vonalzott 65 kr, reczés szinezett 65 kr.

100 db 4 rétben finom fehér 85 kr, angol reczéz. v. vonalz. 1 frt, boriték 8 rét fehér 30 kr, fin erős reczés papirból 50 kr, szines reczés 55 kr. belől zománcsos 60 kr, 4 rét reczés erős papir 65 kr.

Két csinos betü koronával a divatos többszinü nyomatban 100 papirra monogramm 30 kr. 100 boritékra monogramm 30 kr.

100 db látogatójegy kettős fénymázu papiron, legujabb fajta betükkel könyomatban 1 ft, ugyanily legf. fekete nyomással 50 kr

Aczéltollak. Regulator (szabályzó) tollak, minden kézhez s minden papirhoz alkalmazhatók, 12 db 24 kr, egy tuczet angol r. toll 12 legjobb fajban 10 kr, 12 tuczat angol réztoll egy dobozban, fentebbi fajban 80 kr, 12 aluminiumtoll, biztositva rozsda ellen 80 kr, egy tuczat kautschuk-toll, jó minőségü 10 kr. A hires és kitünő magnum bonum toll alkalmas minden kézhez. tollnyéllel együtt 12 db 15 kr, egy tuczat irón jóminőségü 10, 15, 25, 35, 45 kr, egy tuc. tollnyél 10. 15. 20, 30 kr.

Nagy előnyt nyujtanak az **uj gépirónok**, fölösleges ezeknél a fárasztó hegyezés, egyszersmind az irón hegye biztositva van az eltörés ellen. egy drb fába foglalva 10 kr. csontba 15 kr, egy db tollnyéllel és késsel 30 kr, egy töltény három hóra elegendő 20 kr, egy db unio-radirgummi tinta- és irónfoltok törlesztésére 5 kr.

A szép tolltartó, egy legfinomabb sodronymü- (filigran) munkáju csont tolltartó, igen érdekes mikro-fényképpel ellátva, potom áron kapható, darabja 25 kr.

Legfinomabb vésetü pecsétnyomók igen szép betükkel, egy darabb két betüvel finom nyéllel 50 kr. egy korona 30 kr, tökélletes nevek legjutányosb áron készittetnek.

Sajtók dombornyomásra névvel, igen finom munka 2 ft 80 kr.

Stampiglie (bélyegvas) bádogkatulyával, festékkel és ecsettel 4 frt 50 kr.

Legujabb önfestékző bélyeg-vas, mellyel a képzetet egyszer festékkel ellátva 1000 nyomatot lehet eszközölni; legalkalmasabb bélyegzőszer hivatalok- és irodákban 1 db finom vésésel együtt 6 ft 50 kr.

Legszebb névnapi és köszöntési jegyek igen kecses kiállitásuak, 1 db 5, 10. 15 kr, legkülönszerüebbek, mindig finom illatu vánkocskával egy db 20. 30. 40. 50 kr.

Elpusztithatlan ruganyos számoló táblák dbja 5. 10. 15. 20 kr.

Irókészletek. Kis 8 rét, felszerelés nélkül zárral 1.20 1.50 1.80. Ugyanilyen teljes belfelszereléssel dbja 2 ft 2.50 kr. Kivül s belül pompásan kiállitva 3.50 4. 4.50. Nagy 4 rét felszerelés nélkül 3 ft 3.50 4 ft. Ugyanilyen pompásan kiállitva 4.50 5 ft 5.50 kr.

Levélpecsét bélyegjegyek. Melyek a mi kényelmességet, olcsóságot és a levél biztos lezárását illeti, jobb pecsétlő szert adnak. mint ostya és pecsétviasz, igen szép kiállitásuak s tetszés szerinti czimirattal. czimerrel, névvel vagy névjegygyel, 500 db 2 ft 10 kr, 1000 db 1 ft 60 kr.

Papirtárcsák. Egy szépen kiállitott envelope különféle diszes papirok- és boritékkal telve, dbja 25. 35. 50. 60. 80 kr 1 frt.

Alkalmas olcsó ajándék az uj bronzöntetü irókészlet következő tiz darabban, 1 tintatartó, 1 tollnyélállvány, 1 levélnehezitő. 2 irólámpa. 1 hévmérő. 1 kézi gyertyatartó 1 gyufatartó 1 tolltisztitó 1 ékszer- és óratartó Minden csinosan és diszesen kiállitva csak 3 frt.

Ujan feltalált tintapor mely vizzel vegyitve legkitünőbb fényes tintává lesz; egy doboz 20 kr.

Közönséges és szépirási előterjesztvények, tanitók- és tanulóknak 1 füzet kis formában 12-féle irással 10 kr. 1 füzet nagyobb formában 80 pompás irásfajtával 65 kr. Különféle rajzpéldányok, melyek segitségével igen gyorsan lehet rajzolást tanulni, egy füzet 10. 15. 25 kr.

Tökéletes rajzoskola hat füzetben egy előkelő rajztanitótól, az első vonástól kezdve a rajzolás végső befejezésig. Tanuló ifjuság számára különösen ajánlható. Mind a hat füzet csak 1.20 kr.

Mitrailleuse-irón. Igen csinos golyószóró forma gépirón. mely hat csövében több hónapra terjedő irónetelep van rejtve 1 db csak 70 kr.

Uj iró-redőny bagariabőrből, könnyen eltehető ugy, hogy tanulók is használhatják; tartalma legfinomabb fajtában: 1 irószer, 1 tolltartó, 1 rajzón, 1 vonalzó csontból, 1 hajtogató csont, 1 pecsétnyomó, 1 karczozó kés, 1 db pecsétviasz, 1 db karczozó gummi, 6 db toll, összesen csak 1 ft 70 kr.

Oskolai táskák legjobb bőrből fiuknak, 1 drb szijjal, egyszerü 40 60 80 kr, ugyanaz bőrből 60 80 90 kr. csinos tárcza leánykáknak 90 kr. 1 ft 1.20 kr.

Legjobbszerü tolltartók igen csinos porczelánedénybe, sörtével tömve, mely a legpiszkosabb tollat azonnal megtisztitja, 1 drb 40 krajczár.

Tinta minden szinben, legjobb fajta egy üvegcse fekete, piros, kék vagy zöld 10 kr.

Legjobb rajzszer, egy db. tanulóknak 80 kr, 1 ft, 1 ft 20 kr, 1 ft 50 kr, ugyanaz nagyobb tökélletes 2 ft 50 kr, 3 ft, legfinomabb mérnököknek 2 ft, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, egy db. körző (Zirkel) 20 kr, egy rajztoll 30 kr.

Festék-szekrény finom festékkel telve, szinezésre vagy vizfestés kiállitására, egy szekrényke 12-, 18-, 24-féle festékkel, 25, 35, 45 kr, egy szekrényke legfinomabb fa ta festékkel ugyanannyi szinben 80 kr, 1 ft, 1 ft 20 kr, egy db. finom szőrecset 1 és 2 kr, egy db sinai tusfesték 20 és 30 kr.

Földgolyók minden időkorbeli tanulónak. 1 db. 50, 80 kr, 1 ft, 1 ft 20 kr, 1 ft 50 kr, 2 ft, 2 ft 50 kr, ugyanaz délkörrel 1 ft 50 kr, 2 ft 50 kr, 4 ft 50 kr, 6 ft 50.

Jegyzékkönyvek papirkötéssel 5, 10 kr. vászonba kötve 15, 25 kr, legfinomabb bőrtáblával 35, 45, 65 kr, örökké tartó jegyzékkönyv szirony (Pergament) lapokkal 45 kr.

Alkalmas napjelző 1 db. irodába 20, 30 50 kr, legfin. disztelembe 70 kr, 1 ft. 1. 20 kr.

Másoló sajtók, legjobb, legtartósabb- s legalkalmasabbak, 1 db. 4 ft 50 kr. másoló könyvek 500 lappal 1 ft. 80 kr. valódi franczia másoló tinta egy korsóval 45 kr.

Egy boritékban 5 db. legfinomabb pecsétviasz különféle szinekben 15 kr.

321 11—13

Mindez ily minőségben egyedül az alólirt raktárban kapható.

FRIEDMANN A. Bécsben, Praterstrasse 26. szám.

L. F. ROTH

Debreczen, Váradutcza 2130. sz. a.

Pesten, váczi-utcza 18-dik sz. „nemzeti szálloda“,

Kitünő minőség.

The Singer Manufakturing Cp. varrógépgyár

raktára New-Yorkban

tudomásul adja, hogy a mult évben mind a huszonöt amerikai nagygyárnoktól 606,094 varrógép adatott el; ezen eladásoknál a Singer Compagny

181,260 darabbal

volt érdekelve, tehát majdnem az egésznek harmadával.

Ezen nagyszerü eredményből kitünik, hogy nemcsak itt, hanem a varrógépek hazájában is, a gyakorlati Amerikában, ezen gépeket egyszerüségük, munkaképességük, valamint könnyü kezelésük által utólérhetlen Singer-féle gépeket minden más gépnél jobban kedvelik.

Azon gyámolitó egylet, mely a chicagói szörnyü tüzvész következtében alakult, és mely minden kérelmezőnek az önmaga által megnevezett varrógépet szolgáltatta ki, f. évi márczius 9-kén tudósit, miszerint, eddigelé 2944 varrógép osztatott ki a szükséget szenvedők közt, melyek közt

2427 darab eredeti Singer féle gép;
517 „ különféle 15 más gyárnok által készittetett.

Fényes bizonyitvány ez az eredeti Singer-féle gépnek, melyből eredeti csakis egyes egyedül nálam kapható.

Tüzmentes kaszszák is kaphatók, melyeknek nálunk nagy raktára van.

Családi varrógépek.

Jutányos árak, ingyen oktatás.

Debreczen, 1872. Nyomatott részv. társ. könyvnyomdájában.